

Her tror jeg også, det er vigtigt at understrege, at vi allerede har organer, som kan tage stilling til, hvad der er etisk forsvarligt, og hvad det dyrevelfærdsmæssigt er forsvarligt at bruge dyr til i forhold til den viden, vi kan opnå. Vi har Dyreforsøgsudvalget, og vi har Dyreetisk Råd, som også hr. Bent Hindrup Andersen var inde på, som nødvendigvis er dem, der må rådgive om, hvor langt voksenkloning kan bevæge sig, før man skal stoppe eksperimenterne, dels af hensyn til den rugemor, der må være tale om, og dels af hensyn til det foster, man arbejder med. Det er ikke noget, som vi i Folketinget vil være i stand til at tage stilling til.

Der er også enighed om, at man ikke skal tage kloning på dyr i anvendelse i husdyrproduktionen. Hermed har vi sendt et klart signal om, at det ikke er af den årsag, man skal forske på dette område, men at det primært er for at få viden om livets begyndelse og dermed måske endda et afgørende bidrag til, at vi får mulighed for at gennemføre behandling af mennesker, der kan helbredes ved hjælp af genterapi.

Der er enighed om, at vi skal arbejde for en international aftale om forbud mod kloning af mennesker og om regler for kloning af dyr svarende til dem, vi nu vedtager her i Danmark. Jeg tror, det er utrolig vigtigt, at vi meget hurtigt kommer i gang med den proces, og jeg vil gerne appellere til ministrene om, at man kommer hurtigt i gang med den, også fordi man i de internationale fora fornemmer, at der er en parathed til at tage drøftelser om dette spørgsmål.

Der også en meget bred enighed om spørgsmålet om åbenhed og information til offentligheden. Det er en forudsætning for, at ikke bare vi her i Folketinget, men også befolkningen som helhed kan tage stilling, forstå og følge med, og at vi dermed på den måde kan afværge det, man kan kalde informationschokket, når der pludselig er sket et gennembrud på forskningsområder, som man slet ikke anede, der foregik forskning på.

Det er utrolig vigtigt, at også vores forskere er opmærksomme på, at de har en forpligtelse og et ansvar. Jeg fornemmede også, at det var en bevidsthed, der var til stede hos forskerne, da vi havde høringen den 9. april om kloning på dyr.

Med disse bemærkninger vil jeg glæde mig over, at vi er kommet de skridt videre her i Folketinget, og at vi samtidig har sagt, at det næppe er sidste gang, vi har en drøftelse af dette spørgsmål. Vi er parat til at tage drøftelserne

efterhånden, som der måtte vise sig ny viden og nye vinkler, som vi i dag ikke har kunnet tage stilling til.

Hermed sluttede forhandlingen.

Formanden:

Som tidligere nævnt vil afstemningen om de fremsatte forslag om motiveret dagsorden blive foretaget i mødet i morgen.

Den sidste sag på dagsordenen var:

20) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 121:

Forslag til folketingsbeslutning om forbud mod kommunal støtte til Tvindskoler eller tidligere Tvindskoler, der er omdannet til nye skoler.

Af Kirsten Jacobsen (FP) m.fl.
(Fremsat 15/4 97).

Formanden:

Da den foregående forespørgselsdebat er blevet afsluttet noget hurtigere end forventet, har vi endnu ikke socialministeren og heller ikke forslagsstilleren i salen, og derfor skal jeg afbryde mødet i 10 minutter. Det genoptages i dag kl. 19.45.

Mødet udsat kl. 19.34

Mødet genoptaget kl. 19.45

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Socialministeren (Karen Jespersen):

Det forslag, som vi nu skal behandle, går ud på, at forslagsstillerne mener, at det ikke længere skal være muligt for kommunerne at give støtte til tidligere Tvindskoler. Forslagsstillerne er imod, at vi på den ene side har stoppet statslige og kommunale tilskud efter skoleloven, men at det fortsat er muligt for kommunerne at støtte de selv samme skoler efter bistandslovens regler.

Man kan så spørge sig selv, hvordan det kan lade sig gøre, og det er der forskellige grunde til.

For det første er det sådan, at de tidligere Tvindskoler er godkendt som skoler af Undervisningsministeriet, og at denne godkendelse er nok til, at kommunerne kan fortsætte med at yde tilskud efter bilstandsloven. Der står i bilstandsloven, at for at en kommune kan bruge et socialt anbringelsessted, skal det være godkendt af de sociale myndigheder eller af anden offentlig myndighed, og den anden offentlige myndighed kan altså være Undervisningsministeriet. Det, at Undervisningsministeriet fortsat godkender disse skoler, er en del af grunden til, at kommunerne fortsat kan bruge dem som anbringelsessted efter den sociale lovgivning.

For det andet er bilstandsloven en anden type lov end skoleloven. Den indebærer ikke statsstøtte, og den er en rammelov for det kommunale selvstyre, hvor det er sådan, at hvis man opfylder de betingelser, der ligger i bilstandsloven, er der et bestemt spillerum. Man kan bruge de tilbud, man ønsker at bruge, hvis det ellers er tilbud, der opfylder bestemmelserne inden for bilstandslovens rammer.

Der er ikke noget, der tyder på, at de skoler, vi taler om, har overtrådt bilstandslovens bestemmelser, så på den måde kan man drage den konklusion, at der ikke er grundlag for at forbyde en fortsat anvendelse af efterskoler mod betaling fra de sociale myndigheder som et led i en social indsats, og på den baggrund kan jeg ikke støtte forslaget.

Betyder det så, at der slet ikke skal gøres noget? Til det vil jeg sige: Jo, det skal der. For man kan spørge sig selv, om Undervisningsministeriets godkendelse af en efterskole er tilstrækkelig til at sikre, at børn, som er anbragt af sociale grunde, får tilstrækkelig hjælp, og det er jeg ikke sikker på. Problemet er, at der er brug for at stille nogle krav til de skoler, der bliver brugt som sociale anbringelsessteder, således at man er sikker på, at de også kan varetage den opgave, det er at tage sig af de børn, som er anbragt af særlige sociale grunde. Her er det så spørgsmålet, om en godkendelse fra Undervisningsministeriet i sig selv er nok til at opfylde disse krav.

Men der er en række spørgsmål, der rejser sig, når man stiller sig det spørgsmål om et behov for en ny form for godkendelse, altså en godkendelse fra de sociale myndigheder som opholdssted efter den sociale lovgivning, hvis en efterskole bliver brugt som et socialt

opholdssted, og derfor er det ikke noget, man lige uden videre kan hoppe ud i. Og det betyder, at jeg vil bruge sommeren til at overveje, hvordan man kan skærpe og ændre reglerne om godkendelse og tilsyn med anbringelse efter bilstandsloven, når det drejer sig om steder, der i dag ikke er godkendt af de sociale myndigheder.

Hvordan det nærmere og mere præcist skal gribes an, kan jeg ikke sige noget om i dag, men dette er altså et tilsagn om, at jeg er villig til at overveje det som en måde, hvorpå man kan imødekomme nogle af de bekymringer, der ligger bag forslagsstillernes forslag.

Men forslaget, som det foreligger, kan jeg ikke støtte.

Jytte Madsen (S):

Fremskridtspartiet foreslår, at Folketinget skal forbyde kommuner at yde støtte til skoler, der er eller har været tilknyttet Tvind.

Såfremt vi stemte for et sådant forslag, ville det være en indskrænkning af det kommunale selvstyre, og det ønsker vi ikke. Det er op til den enkelte kommunalbestyrelse at beslutte, hvilke institutioner eller skoler man vil benytte til at løse opgaver omkring børn og unge.

Men det er selvfølgelig også kommunens opgave at føre tilsyn med, at opgaven bliver løst på en både rigtig og pædagogisk forsvarlig måde. Det fremgår helt klart af bilstandslovens § 33, og da det er bilstandsloven, det her drejer sig om, vil vi gerne anmode om at få sagen overført til behandling i Socialudvalget.

Else Winther Andersen (V):

Baggrunden for Fremskridtspartiets beslutningsforslag er vel de oplysninger, som har været fremme i pressen om tidligere Tvindefter-skoler, der nu i stedet modtager elever efter bilstandslovens § 33, stk. 2, nr. 9 og 10.

Venstre kan sige på forhånd, at vi ikke kan gå ind for dette beslutningsforslag, da det vil betyde, at vi vedtager en ny særlov, og det kan ikke være vores mål.

Men Venstre forventer selvfølgelig, at regeringen forholder sig til den her problemstilling i den ånd, hvori loven om Tvindskolerne blev vedtaget sidste år, også selv om der, når forslaget henvises til Socialudvalget, er tale om, at det er en anden ressortminister. Og jeg vil da godt med det samme spørge socialministeren, om der er indledt et samarbejde mellem hende og undervisningsministeren om hele den her problemstilling.

Jeg vil også godt kvittere for ministerens til-sagn om, at man vil overveje sagen hen over sommeren; men jeg mener ikke, at det kun er et socialministerproblem, jeg mener, at det er et fælles problem for socialministeren og undervisningsministeren. Og det forventer jeg så at få et svar på her.

Jeg vil også gerne pointere, at det altså er et regeringsansvar, at man ikke her flytter det negative i lovgivningen fra sidste år over i en anden lovgivning, giver aben videre. Det er jeg så også klar over at man er opmærksom på.

Jeg vil godt spørge ministeren, om det kunne tænkes, at man ville indskærpe over for de kommuner, der sender elever til de såkaldte gamle Tvindskoler, at de har en forpligtelse til – man kan vel ikke sige, at de skal føre skærpet tilsyn, for de har altid skullet føre tilsyn med de elever, de sender til lige meget hvilke skoler – at være meget opmærksomme på, at der for nuværende ikke er så skarpt et tilsyn, som man kan sige der var med Tvindfriskolerne, fordi de er godkendt af en anden myndighed.

Jeg vil give socialministeren ret i, at når man begynder at arbejde med det her problem, opstår der mange nye spørgsmål. Jeg kan godt starte med et af dem, og det er: Hvem fører reelt tilsyn med de elever, der har skolepligt, og deres undervisning? Det er også derfor, jeg lægger op til, at der bliver et samarbejde mellem socialministeren og undervisningsministeren.

Jeg kan ikke lade være med at tænke den tanke – den er måske lidt flyvsk – at der måske opstår en helt ny form for skoleinstitutioner, når man ser på tingene her fra to ministres side. Det kan da godt være, at vi har nogle elever, der har brug for et andet indhold end det, man kan få i folkeskolen, og et andet end det, man får på en efterskole. En efterskole er en fri skole, den har et helt andet indhold og er en helt anden form for skole.

Selvfølgelig forventer vi også, at der bliver rene linjer med hensyn til de offentlige midler, der bliver brugt på det her område.

Men vi vil gerne afvente de overvejelser, som ministeren vil gøre sig i løbet af sommeren, og så er vi selvfølgelig villige til, når vi kommer hen på efteråret, at gå ind i en drøftelse af, hvad det reelle indhold skal være.

Frank Dahlgård (KF):

Der kan ikke herske tvivl om, at Det Konservative Folkeparti er træt af misbrug af offentlige midler og ikke ønsker, at Tvindskolerne eller

det, der tidligere var Tvindskoler, skal file med offentlige midler. Ingen tvivl om at det skal stoppes.

Vi tror imidlertid ikke, at det, der ligger i forslaget her, er vejen frem, for det lægger jo op til en ny særlovgivning, og det er ikke noget, man skal tilstræbe. Det skal ikke blive sådan noget, der sker en gang eller to om året.

Den model, som socialministeren her for nylig skitserede, hvorefter man lige klapper hesten og tænker sig om og tager udgangspunkt i bistandslovens § 33, er det vist, og § 66 og prøver at lave noget dér og så spiller ud til efteråret, føler vi os mere tiltalt af.

Men vi vil gerne understrege, ligesom Venstres ordfører gjorde det, at det her anser vi først og fremmest for at være regeringens problem og regeringens opgave og ansvar at løse, og vi forventer, at de to ministre, socialministeren og undervisningsministeren, taler sammen, og at deres ministerier kommunikerer omkring det her problem.

Skolerne er som sagt godkendt, men det er jo klart, at når kommunerne i et vist omfang formentlig stadig væk gerne vil sende nogle af deres belastede unge til sådanne efterskoler, også tidligere Tvindskoler, så er der en forpligtelse fra kommunernes side, mener vi, til at føre tilsyn med, hvad der foregår på de institutioner og på de skoler, hvor de kommer hen, og det er også det, kan jeg forstå, som ligger i det, socialministeren har sagt her.

Så vi vil følge udviklingen, og vi forventer et udspil fra regeringen i efteråret.

Og vi foreslår, at denne her sag bliver henvist til Folketingets Socialudvalg.

Villy Søvndal (SF):

Da SF's Tvindpolitiske ordfører, hr. Aage Frandsen, ikke kan være til stede, fordi han er forhindret af et andet møde, skal jeg på vegne af SF fremføre, at efter Tvindsærloven og undervisningsministerens afslag til en række nye skoler, der søgtes oprettet på ruinerne af tidligere Tvindskoler kan de pågældende skoler jo hverken modtage statstilskud eller kommunalt tilskud i henhold til lovgivningen om friskoler, efterskoler m.v. Derimod kan kommunerne godt yde tilskud via bistandsloven; og det er så det, Fremskridtspartiet vil have forbudt.

Jeg skal sige, at SF ikke kan støtte forslaget, dels fordi muligheden for tilskud via bistandsloven falder ind under den kommunale selvbestemmelse. Vi er tilhængere af det kommunale

selvstyre – dog vil vi godt kigge det efter på nogle områder – og det her mener vi faktisk falder ind under det kommunale selvstyre.

Det betyder, at kommunerne efter vores opfattelse selv må vurdere, hvilke forskellige typer af institutioner de finder bedst for børn og unge, og vurderer kommunerne, at bestemte typer af institutioner, herunder tidligere Tvindskoler, er bedst for bestemte børn og unge, selv om de pågældende skoler ikke har eksamensret, så er det jo kommunens ansvar.

Men vi kan heller ikke støtte forslaget, fordi vi i SF er imod for voldsom centralisme og statsstyring, som vi synes vi kan skimte i forslaget.

Jeg skal så for egen regning blot gøre den bemærkning, at egentlig forstår jeg ikke helt, hvad det er, der sker. I de tre år, jeg har siddet i Folketinget, har jeg fra højre side af Folketingsalen hørt taler, der lød, at nu skulle vi have de private entreprenører ind på socialområdet med fuld musik. Her står vi med det første store eksempel. Må jeg gratulere med succesen!

Jeg synes, det her bare antyder, hvilke typer af kontrolproblemer vi kommer til at stå over for, hvis vi for alvor slipper privatiseringen løs på det her område, og det synes jeg man skulle overveje i de kredse, der i øvrigt besynger privatiseringen ved enhver lejlighed. Her står man altså med det første virkeliggjorte eksempel.

Dorit Myltoft (RV):

Først vil jeg sige, at Det Radikale Venstre ikke kan støtte beslutningsforslaget fra fru Kirsten Jacobsen.

Men dernæst vil jeg medgive, at der kan være problemer, som det er vigtigt at få undersøgt nærmere. Derfor takker jeg socialministeren for i værelsen at have åbnet for denne mulighed.

Med ændringen af lov om de frie kostskoler ydes der ikke længere tilskud til de gamle Tvindskoler, og ministeriet fører ikke længere tilsyn med disse skoler. Skolerne har heller ikke længere ret til at afholde folkeskolens afsluttede prøver.

Efter § 33 i folkeskoleloven kan elever, der har gennemgået 7. klassetrin ved at deltage i undervisning, der svarer til folkeskolens, opfylde deres undervisningspligt på en godkendt efterskole eller husholdningsskole. En forudsætning for dette har været, at Undervisningsministeriet førte tilsyn med skolerne.

Da dette ikke længere er tilfældet for de gamle Tvindskolers vedkommende, bør kommunerne være opmærksom på § 40 i folkeskoleloven.

Efter denne paragraf skal kommunalbestyrelsen påse, at alle undervisningspligtige børn i kommunen indskrives i folkeskolen eller får en undervisning, der står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen.

For Det Radikale Venstre er det vigtigt, at vi får påpeget, at kommunerne skal tage deres tilsynspligt alvorligt, når det drejer sig om truede børn og unge, der har brug for særlige socialpædagogiske foranstaltninger. For os er det ikke et formalistisk krav, at vi lægger vægt på, at undervisningspligten overholdes. Det at kunne noget, vide noget og lære noget er et vigtigt led i alt socialpædagogisk arbejde og er væsentligt for menneskers selvværdsfølelse.

Derfor er tilsynet vigtigt af hensyn til børnenes udvikling, og det er især spørgsmålet om tilsynspligten, vi ønsker undersøgt nærmere. Men forslaget hører efter vores opfattelse hjemme i Socialudvalget, fordi det har at gøre med tilsynet med børn og unge.

Bent Hindrup Andersen (EL):

Da vores ordfører ikke kan være til stede, skal jeg hermed fremføre Enhedslistens synspunkter.

Enhedslisten kan ikke støtte det foreliggende beslutningsforslag. Vi ser ingen som helst grund til at forbyde kommunerne at yde tilskud efter bistandslovens regler til bestemte skoler.

I øvrigt finder vi det svært at se, hvorledes beslutningsforslaget skulle kunne føres ud i livet, for hvad er en Tvindskole, der er omdannet til en ny skole, for noget? Hvordan vil forslagsstillerne definere en sådan størrelse?

Er der tale om, at bygninger, der tidligere har huset en af de skoler, der mistede tilskuddet som følge af Tvindloven, for evigt er brændemærket, eller handler det om skolelederne, der på trods af, at de hverken er sigtet eller dømt for evigt har prædikateret Tvind stemplet i panden?

Beslutningsforslaget ligger i forlængelse af Tvindsærloven, som blev vedtaget mod Enhedslistens stemmer sidste år i maj måned. Det kunne være fristende at benytte lejligheden til at opridse nogle af de skandaler, der er fulgt i kølvandet på denne skandaløse lov.

Vi har set de økonomiske anklager mod Tvindskolerne svinde ind, efterhånden som Undervisningsministeriet fik behandlet sagerne lidt grundigere. Vi har set en mystisk sagsbehandling af nye skolers ansøgning om godkendelse, hvor det ikke har været muligt at få klar besked om, hvilke krav ansøgerne skulle opfylde.

Vi har set frie grundskoler, hvis regnskaber aldrig er blevet gennemgået i ministeriets undersøgelser, og som man i øvrigt ikke kan sige noget som helst på – gode skoler, der nu trues af lukning på trods af et stort arbejde og engagement i forældrekræden. Og grunden? Undervisningsministeren vil simpelt hen ikke godkende skoler, hvor forstander eller bestyrelsesmedlemmer er med i den såkaldte lærergruppe.

Egentlig havde vi langt mere brug for en debat om, hvordan Folketinget kan gøre fejltagelsen med særloven god igen end en debat om dette beslutningsforslag.

Til slut vil jeg nævne, at socialministeren for nylig har bebudet en skærpelse af det kommunale tilsyn med skoler, der bruges som socialpædagogiske opholdssteder. Denne ordning skal gælde alle skoler uanset deres historie eller pædagogiske ståsted. Enhedslisten synes, det er fornuftigt at henlede kommunernes opmærksomhed på deres ansvar for de børn og unge, der med støtte via bistandsloven følger undervisningen på efterskoler eller andre kostskoletyper.

Til gengæld er vi imod ubegrundet og hadsk heksejagt, og derfor tager vi stærkt afstand fra det foreliggende beslutningsforslag.

Kirsten Jacobsen (FP):

Det er ikke spor overraskende for Fremskridtspartiet, at SF og Enhedslisten ikke kan støtte det her forslag. Det er jo en logisk konsekvens af, at de samme partier var dybe modstandere af det oprindelige forslag om at fjerne støtten til Tvindskolerne.

Lige så overraskende er det, at regeringen, som bærer ansvaret for særloven om Tvindskolerne, Venstre, Det Konservative Folkeparti, Det Radikale Venstre og Folketingets øvrige partier, som stemte for at fjerne statstilskuddene til Tvindskolerne med den begrundelse, at man ikke kunne yde offentlig støtte til skoler, som misbrugte disse midler, ikke kan støtte det her forslag.

Det er et kæmpehul i den Tvindlov, som Folketinget vedtog. Når jeg siger det på den måde, så er det for at bruge den venlige fortolkning. Den uvenlige fortolkning er nemlig, at regeringen, da man vedtog Tvindloven, udmærket var klar over, at man – samtidig med at man under stort bulder og brag og mediebevågenhed lukkede for svindelen med de offentlige penge til Tvind – åbnede porten til den anden side for at

bruge andre offentlige penge til nøjagtig det samme formål. Det var den uvenlige facon. Fremskridtspartiet har forsøgt at få undervisningsministeren til at forstå, at her havde regeringen et særligt ansvar for selv at få bragt det her til ophør.

I Fremskridtspartiet er vi ikke tilhængere af særlove. Det understregede vi, da særloven om Tvind blev vedtaget. Det var med dyb bekymring, at vi stemte ja, men vi gjorde det, fordi undervisningsministeren og regeringen sagde, at det var den eneste måde at komme Tvindimperiet til livs på.

Så er det beskæmmende for os at stå her så kort tid efter og høre, at regeringen og Folketingets øvrige partier uden blusel nu vil tillade en sommer med wild west-tilstande, hvor Tvindskolerne bliver fyldt op med elever betalt af skatteydernes penge. Det er flovt, og befolknungen vil ikke kunne forstå det.

Den allernemmeste løsning havde selvfølgelig været – det er også derfor, at Fremskridtspartiet insisterer på, at det her forslag går i Undervisningsudvalget – at man samtidig med, at man vedtog Tvindloven, brugte den bestemmelse og den lovhjæmmel, undervisningsministeren rent faktisk fik ved denne lejlighed, nemlig § 11 a, hvorefter undervisningsministeren kunne tilbagekalde godkendelser. Havde man tilbagekaldt godkendelserne for disse skoler, så havde kommunerne ikke haft mulighed for at yde disse tilskud. Nu er det jo nemlig sådan, at kommunerne ikke bare betaler de tilskud, de normalt ville betale, nu betaler de også statens andel.

Det ville undervisningsministeren ikke, og man havde et stort abeproblem i regeringen. Hvor skulle den aben placeres? Og det var altså socialministeren, der tabte abekampen. Det kan man så synes er uretfærdigt, og jeg synes også, at det er en mystisk måde at løse problemet på. Men efter de oplevelser, jeg havde for at forsøge at løse det på parlamentarisk vis, var dette forslag den eneste farbare vej. Det var derfor, vi gjorde det.

Vi vil i Fremskridtspartiet simpelt hen ikke sidde tilbagelænet i stolen og gå en sommer i møde, hvor alle kan sidde og spørge sig selv: Sig mig engang, hvad skulle hele det tabernakel i Folketinget til for om at tømme Tvindskolerne og hindre misbrug af offentlige midler? Jamen nu åbner skolerne igen under fest og hornmusik, og alle de gamle i lærergruppen sidder og klapper i hænderne.

Hvad hjælper det så, at socialministeren vil overveje at lave nogle kontrolforanstaltninger engang til efteråret? Så er de skoler fyldt op. Og er det ikke uforsvarligt over for de elever da, hvis man nu finder ud af fra socialministerens side, at det slet ikke er forsvarligt? Man kan slet ikke godkende dem. Kommunerne kan egentlig slet ikke godkende dem.

Man går en sommer i møde, hvor ingen har kontrol med dem. Kommunen har ingen kontrolpligt, for de er godkendt af undervisningsministeren. Socialministeren har igen kontrolpligt. Det er ren wild west, og det accepterer man i dette Folketing.

Det synes vi i Fremskridtspartiet er beskæmmende. Det er dybt beskæmmende. Det er virkelig så beskæmmende, at man kan få mistanke om, at hele operationen med Tvind havde et eneste formål: Man skulle udadtil bilde vælgerbefolkningen ind, at man handlede håndfast. Man ville ikke finde sig i misbruget, og nu skulle det stoppes, samtidig med at man i den samme regering sad og vidste, at der var en anden mulighed. Der er jo ingen, der er i tvivl om, at Tvindfolkene og dem, der står bag Tvindfolkene, er smarte nok til at finde enhver sprække. Og så er det uansvarligt at lade hele ladeporten stå åben.

Det var da også det, man fandt ud af lige med det samme. Og jeg så udtalelser i pressen fra de partier, som havde stemt for den oprindelige Tvindlov, hvor man både fra Venstres og fra De Konservatives side udtrykte forbavelse, bestyrtelse over, at det her overhovedet kunne lade sig gøre. Og i dag hører man de selvsamme ordførere stå og sige: Ja, men vi kan ikke lide en særlov. Nej, det kan Fremskridtspartiet heller ikke. Det kunne V og K formentlig heller ikke, da man stemte for Tvindloven.

Men det her er den logiske konsekvens, hvis det er sådan, at man ikke vil gøre skatteborgerne til grin. For det er det, vi forlader Folketinget med, når vi går på ferie. Skatteborgerne er til grin. Vi fylder Tvindskolerne op igen for skatteydernes penge, og så kan det være, at socialministeren kommer med nogle regler.

Så vil jeg i øvrigt advare imod, at socialministeren begynder at opfinde regler for at godkende undervisningssteder. Socialministeriets medarbejdere, som har været der nogle år, ved, hvor dårlige erfaringer man har i dette ministerium, når man begynder at lave lovregler, som egentlig tilhører et andet ressortministerium.

Må jeg bare minde om, med hvilken succes man fik lavet boligydelsesloven i Socialministeriet? Så derfor var det rettelig undervisningsministeren, som burde sidde dér, hvor socialministeren sidder nu, og have svaret på: Hvorfor har undervisningsministeren ikke brugt den hjemmel, han allerede i dag har til at fjerne den godkendelse? Så havde vi været fri for mere larmesnak, og så kunne de Tvindskoler ikke være blevet fyldt op.

Så mit spørgsmål til socialministeren, som jo altså sidder med den enlige abe nu, er: Regeringen må jo i fællesskab bære det her ansvar, så hvorfor bruger regeringen ikke paragraffen, man har i loven, og simpelt hen tilbagekalder godkendelsen, så man ikke har flere problemer? Vil ministeren bekræfte: Sådanne forhold der det sig. Lovhjemmelen har man ret til at fjerne administrativt. Dermed har man løst problemet, og så behøver vi ikke at snakke mere om det. Vil ministeren være venlig at bekræfte, at sådan forholder det sig.

Anden næstformand (Henning Grove):

Jeg har nu tre korte bemærkninger. Først fru Jytte Madsen og derefter fru Dorit Myltoft.

(Kort bemærkning).

Jytte Madsen (S):

Jeg er dybt imponeret af den tiltro, fru Kirsten Jacobsen har til vores kommunalpolitikere.

Det er kommunalbestyrelsens opgave at sikre, at de børn og unge, der har behov for ekstra omsorg og ikke kan tilpasses i det almindelige skolesystem, også har et sted at kunne være.

Og i nogle kommuner har vi nu set, at kommunalpolitikere har fundet, at den opgave kan de tidligere Tvindskoler godt klare, og derfor har man selvfølgelig sagt, at så har vi tiltro til, at I klarer den opgave for os, for vi er villige til at betale. Vi skal betale et sted for disse børn, og vi føler, at I kan løse opgaven.

Derfor synes jeg, at det her også er et spørgsmål om tillid til de mange, mange kommunalpolitikere, der er valgt rundt omkring i kommunerne, og ikke kun et spørgsmål om at stå heroppe og slå ud med armene og tale om skatteborgernes penge. Det er også skatteborgernes penge ude i den enkelte kommune. Men uanset om man betaler for en elevs ophold på en tidligere Tvindskole, eller hvor man betaler det hende, er det det samme beløb for skatteborgerne.

Anden næstformand (Henning Grove):
Fru Dorit Myltoft og derefter hr. Frank Dahlgaard.

(Kort bemærkning).

Dorit Myltoft (RV):

Til fru Jacobsen vil jeg gerne gentage fra min ordførertale, at kommunerne altså har tilsynspligt over for de børn, der har behov for et særligt socialpædagogisk tilbud, og kommunerne har altså ikke pligt til at bruge Tvindskolerne. Man kunne næsten få det indtryk, når man hørte fru Jacobsens tale her. Der er jo masser af andre skoler, der også kan udbyde tilbud af socialpædagogisk art.

Anden næstformand (Henning Grove):
Hr. Frank Dahlgaard og derefter hr. Villy Søvn-dal.

(Kort bemærkning).

Frank Dahlgaard (KF):

Det Konservative Folkeparti har fuld forståelse for Fremskridtspartiets markeringsbehov.

Men det er jo ikke sådan, at vi fra vores side ønsker, at der skal åbnes en ladeport. Det er heller ikke sådan, at vi skal handle i panik. Og som det allerede er sagt to gange heroppefra, så er det jo ikke sådan, at kommunerne er tvunget til at anbringe alle vanskelige unge på tidligere Tvindskoler. Det er en frivillig sag. Og det er jo også et spørgsmål om prisen. Disse unge mennesker koster jo noget.

Det er klart, at prisen kan blive for høj. Der kan blive for meget slendrian, men jeg vil gerne se de kommunalpolitikere, der få måneder før et kommunevalg bare betaler, hvad det koster, uden at kere så meget om prisen. Sådan er det selvfølgelig ikke. Og under hensyntagen til det har vi tillid til, at der godt kan gå nogle måneder, hvor regeringen kan sondere terrænet. Men som sagt er det regeringens opgave og ansvar det her. Det ønsker vi at understrege fra vor side.

Anden næstformand (Henning Grove):
Hr. Villy Søvn-dal og derefter fru Kirsten Jacobsen.

(Kort bemærkning).

Villy Søvn-dal (SF):

Jeg glemte at melde ud på en enkelt ting.

Hvis jeg skulle tolke SF's fraværende Tvind-politiske ordførers holdning til udvalgsplace-

ring, så vil jeg tro, at han ville fremføre, at Undervisningsudvalget er det, der har størst ekspertise inden for særlovgivningen.

Jeg vil også tro, at han ville fremføre, at de også har meget stor erfaring i deputationssmodtagelser. Det taler for at lægge det dér. Men jeg ved det ikke, for han er som sagt fraværende. Derimod synes jeg, inden man nu vover sig for langt ud i tilsynsdiskussionen, skulle overveje to sider af den.

Hvis nu man afstår fra at lave særlovgivning i det omfang, Folketinget tidligere har gjort – det vil jeg godt advare imod at man nu igen skole for skole begynder at remse op – så er man vel nødt til at overveje virkningen af tilsynet. Hvis man ikke vil lave særlovgivning alene for Tvind, så taler vi om hele det frie skoleområde.

Jeg vil godt spørge fru Kirsten Jacobsen direkte: Er det Fremskridtspartiets holdning, at vi på hele det frie skoleområde skal lave et skærpet tilsyn, eller er det igen særlovgivning?

Anden næstformand (Henning Grove):
Fru Kirsten Jacobsen og derefter hr. Bent Hin-drup Andersen.

(Kort bemærkning).

Kirsten Jacobsen (FP):

Til hr. Villy Søvn-dal er svaret desværre: Ja, det er en ny særlov. Det fremgår da også, men det er ikke med stor lyst, vi har gjort det. Vi har prøvet at få løst problemet ad anden vej. Vi har faktisk over for regeringen brugt rigtig mange kræfter i Fremskridtspartiet, inden sagen kom herved i Folketingssalen, men helt uden resultat. Og vi har haft det indtryk, at det hos regeringen først og fremmest var et spørgsmål om, hvem der skulle stå med ansvaret for fejlen, når nu fejlen var blevet opdaget.

Så vil jeg godt sige til hr. Frank Dahlgaard, at det her ikke drejer sig om et markeringsbehov. Jeg tror, der er mange i Det Konservative Folkeparti, som måske har større markeringsbehov, end vi har i Fremskridtspartiet. Men lad det være. Vi vil dog alle ærgre os, hvis vi i august eller september midt i Folketingets sommerferie skal se nogle riveraveskandalasager om det.

Og det er ikke rigtigt, som det bliver sagt, at der er et tilsyn. Der er et helt generelt tilsyn, når det drejer sig om socialpædagogiske tilbud osv. Der er nogle overordnede tilsyn efter folkeskoleloven. Men der er masser af elever, som ikke er underlagt noget tilsyn, fordi selve institutionen er godkendt. Det vil jeg gerne bede om at

ministeren bekræfter. På dette område er det ren wild west, og hvis Folketinget tør gå sommeren i møde på den måde, så må man altså også tage det, der kommer ud af det.

Jeg er helt overbevist om, at den danske befolkning vil stå hovedrystende tilbage og ikke forstå noget som helst af, hvad det var, man lavede i den ophidsede Tvinddebat, hvor alle slog sig til helte på at komme Tvindimperiet til livs; det har ikke været noget som helst andet end bragesnak, for så havde vi ikke stået med det her problem i dag.

Anden næstformand (Henning Grove):

Der er nu 4 korte bemærkninger. Først hr. Bent Hindrup Andersen og derefter fru Else Winther Andersen.

(Kort bemærkning).

Bent Hindrup Andersen (EL):

Da vores ordfører ikke kan være til stede, så vil jeg blot meddele, at med hensyn til, hvortil beslutningsforslaget skal henvises, så vil der fra vores side blive redegjort for det umiddelbart før afstemningen i morgen.

Anden næstformand (Henning Grove):

Fru Else Winther Andersen og derefter hr. Villy Søvnald.

(Kort bemærkning).

Else Winther Andersen (V):

Jeg vil godt stille fru Kirsten Jacobsen et spørgsmål om, hvorvidt man ønsker yderligere begrænsninger for hele det frie efterskolesystem, for det kunne jo blive en af følgerne, hvis vi gik og lavede en hovsaløsning. Og sådan vil jeg opleve det, hvis vi her i løbet af få dage skulle sætte de begrænsninger op, som fru Kirsten Jacobsen ønsker.

Venstre oplever, at denne sag er lidt mere kompliceret end som så, og det gør, at vi ikke bare går ind og siger: Nå, men så slår vi ud med armene, og så gør vi det på denne her måde. Vi ønsker ikke, at vi én gang til skal ud at lave begrænsninger i forhold til frihedsloftet for vores frie skoler, men samtidig ønsker vi også, at der skal være ordnede forhold på de her opholdssteder, som jeg vil kalde dem.

Vedrørende hvilket udvalg lovforslaget skal henvises til, så indstiller jeg til Venstres folketingsgruppe i morgen, at det skal ligge i Socialudvalget.

Anden næstformand (Henning Grove):

Hr. Villy Søvnald og derefter fru Jytte Madsen.

(Kort bemærkning).

Villy Søvnald (SF):

Jeg vil blot kvittere for den meget klare besked fra fru Kirsten Jacobsen om, at det er særlovgivning. Dem, vi taler om, er dem, der hedder Tvind til fornavn. Så ved vi det.

Jeg synes så stadig væk, det må give anledning til en overvejelse hos dem, der i øvrigt er tilhængere af privatisering i stor skala på socialområdet. Her står vi nemlig med den første virkelige storentreprenør på socialområdet. Sådan! Det, man er blevet bedt om, er at løse opgaver i de private virksomheder ud fra en tese om, at det kunne gøres billigere. Det er vel også i et eller andet omfang tilfældet. Når vi fra venstrekanten i Folketinget har bebrejdet kapitalophobningen, har man sagt til os, at der vel ingen grund er til at have det dårligt over, at folk tjener lidt penge. Det er vel også tilfældet her.

Må jeg ikke godt spørge: Er man ikke lidt let-sindig i Fremskridtspartiet og tilgrænsende partier, hvis man ikke bruger den her sag til at overveje, hvor mange typer af særlovgivninger man vil bevæge sig ud i i de kommende år. Jeg tør garantere, at der kommer mange af dem, hvis man åbner op for vidtgående privatisering.

Anden næstformand (Henning Grove):

Fru Jytte Madsen og derefter fru Kirsten Jacobsen.

(Kort bemærkning).

Jytte Madsen (S):

Når nu vi taler om, at det her altså handler om bistanndsloven, så er det ikke Undervisningsministeriets ressortområde; det er bistanndsloven, vi taler om i dag. Og derfor er det altså sådan, at det offentlig, dvs. kommunalbestyrelsen, har pligt til at føre tilsyn med alle de børn og unge, som via de sociale myndigheder får råd og økonomi til ophold på en institution. Så det her med, at det bare sjakrer derudad, passer altså ikke. Det står direkte i bistanndsloven, at hver eneste sag skal følges op. Det har vi selvfølgelig en forventning om at kommunalbestyrelsen gør, og vi tror på, at de gør det.

(Kort bemærkning).

Kirsten Jacobsen (FP):

Enten har den socialdemokratiske ordfører ikke læst bistanndsloven, eller også har den socialde-

mokratiske ordfører ikke forstået den. Jeg håber bare, at socialministeren får sat ordføreren på plads, så det kommer til at fremgå helt klart, at det tilsyn hverken er så fast eller så lovbestemt for alle de grupper, der er tale om, så det vil jeg ikke bruge mere tid på.

Må jeg så sige til fru Else Winther Andersen, at den 27. april blev fru Else Winther Andersen kontaktet af dagbladet Jyllands-Posten, og Jyllands-Posten fortæller fru Else Winther Andersen, at nu skal Tvindskolerne fyldes op på den her måde. Må jeg citere fra Jyllands-Posten den 27. april:

»Jeg er overrasket over, at tingene ikke blev sat på plads sidste sommer,« siger hun. »Jeg regnede med, at fratagelsen af statstilskuddet og godkendelsen af skolerne fulgtes ad, og jeg kunne ikke i min vildeste fantasi forestille mig, at kommunerne kunne fortsætte med at yde tilskud til Tvindskolerne.«

Det var fru Else Winther Andersens udtalelser til Jyllands-Posten den 27. april d.å.

I dag er det åbenbart sådan, at tvivlen er væk. Nu kan vi godt i hvert fald en sommers tid eller mere lade det her køre og lade skatteyderne betale til et formål, som man i øvrigt ikke mener kan bruges til offentlig støtte.

Men må jeg ikke sige til ordførerne alle som en, at Fremskridtspartiet ville meget hellere have løst det her på en anden måde, nemlig ved at have brugt § 11 A i undervisningsministerens lov. Det havde været mere rigtigt.

(Kort bemærkning).

Else Winther Andersen (V):

Det er fuldstændig rigtigt citeret fra Jyllands-Posten, men journalisten har overfortolket. Jeg sagde til journalisten, at jeg ikke i min vildeste fantasi kunne forestille mig, at kommunerne ville bruge skolerne. Jeg var godt klar over, at godkendelsen ikke var trukket tilbage, så pennen er altså løbet af med journalisten. Og så kan fru Kirsten Jacobsen nu komme op og sige bagefter, at det altså er en lidt for nem måde at komme om ved det, men jeg ved bedst selv, hvad den rigtige sandhed er i det.

(Kort bemærkning).

Kirsten Jacobsen (FP):

Jamen jeg tager til efterretning, at Venstre ikke var spor overrasket over, at der var et hul i Tvindloven så stort som en ladeport, at man hele tiden var klar over det, og at man var klar over det, da man stemte for loven. Det tager jeg

til efterretning, men det er dog endnu mere overraskende end det citat, der blev bragt i Jyllands-Posten. Det havde klædt Venstre bedre.

Socialministeren (Karen Jespersen):

Jeg vil gerne først sige til fru Kirsten Jacobsen, at jeg betragter det bestemt ikke, som om der er blevet placeret en abe på min skulder. Jeg synes faktisk, det er udmærket, at sagen ligger i Socialudvalget, for jeg synes, at det er et socialpolitisk anliggende, som jo også – som det er blevet diskuteret – rækker ud over de skoler, vi her konkret diskuterer ud fra forslaget.

Grunden til, at de tidligere Tvindskoler kan bruges af kommunerne, er også, som det er blevet sagt af flere, at de egentlig opfylder de bestemmelser, der er i bilstandsloven: at der eksisterer en godkendelse fra en anden myndighed, nemlig Undervisningsministeriet. Fru Kirsten Jacobsen spørger så, hvorfor man ikke bare fjerner den godkendelse. Og det er altså vurderingen og ønsket i Undervisningsministeriet, at det gør man ikke i en situation, hvor der stadig væk verserer nogle tvister og retssager, hvor man prøver at få afklaret de konkrete sager. Det er begrundelsen, som jeg her kan henvise til.

Så er der spørgsmålet om tilsynet. Det er rigtigt, at der ikke bliver ført det tilsyn, som er fremkaldt af, at der bliver afholdt eksamener på skolen, i og med at der ikke længere bliver holdt eksamener. Men der er fortsat det tilsyn, som jeg kan forestille mig ligger bag det, fru Jytte Madsen taler om, og som ligger i § 32 i bilstandsloven. Denne handler om, at en kommune altid har ansvaret for tilsynet med de børn, der befinder sig i kommunen, og det vil sige, uanset hvilket sted de børn opholder sig. Det er desuden sådan, at de kommuner, som anbringer børn på et sted, også har en tilsynsforpligtelse med børnene.

Derudover synes jeg, at hele debatten har rejst spørgsmålet om, hvorvidt det, at man bruger nogle tilbud, som ikke i sit udspring er socialpædagogiske, ikke også kræver en socialpædagogisk godkendelse og også en form for tilsyn. Det er en lidt stor og mangesidet diskussion, så jeg vil ikke her lægge mig fast på en konklusion, men jeg synes sådan set, at debatten har understreget – og flere ordførere har meget direkte tilkendegivet, at de er enige i det – at det er dér, vi må fortsætte debatten. Det kan så også få styr på de brodne kar, der måtte være inden for systemet.

Anden næstformand (Henning Grove):
Fru Kirsten Jacobsen og derefter hr. Jan K pke Christensen.

(Kort bemærkning).

Kirsten Jacobsen (FP):

Det tilsyn, som socialministeren omtalte, som kommunerne har med de børn, som er anbragt i kommunen, er jo det overordnede kommunale tilsyn. Men socialministeren og andre er jo sikkert bekendt med, at i de fleste tilfælde er de her børn anbragt uden for den kommune, som dette handler om. Og jeg går ud fra, at socialministeren er enig med mig i, at tilsynet ikke omfatter andre kommuner.

Men det, det handler om, er, at man har godkendt det, og når man fra socialministerens side siger, at når man ikke har fjernet godkendelsen, som var det nemmeste, s  skyldes det verserende sager, og dem vil man ikke bryde ind i, må jeg spørge: Jamen hvordan i alverden kan det så være, at man fjernede pengene? Hvordan kan det så være, at man nægtede at give godkendelse? Og hvordan i alverden kan det så være, at man gjorde alle de andre ting? Der er da også verserende sager om det.

Så den undskyldning er også lige så tynd som det vand, der står foran mig. Der findes ikke undskyldninger for det her hul, og det havde klædt regeringen bedre, hvis regeringen åbent havde indrømmet det. Så kunne vi nemlig have taget den pæne version og sagt: Når man vedtager en lov, som er så kompliceret og bliver til under så meget tumult som Tvindloven, så kan man komme til at overse en paragraf eller to, og det må vi så bare i fællesskab rette op på.

Men når man nu indtager denne holdning under debatten, er jeg nødt til at bruge den uvenlige version og sige til mig selv: Den ideologiske baggrund for Socialdemokratiet var hele tiden, at man ville kunne anbringe børn her. Man vidste det godt.

(Kort bemærkning).

Jan K pke Christensen (FP):

Uden at skulle få en helt anden debat under denne behandling af forslaget fr  Fremskridtspartiet, vil jeg godt lige nævne en enkelt ting, og det er s  til socialministeren:

Det er jo således, som vi nu har hørt i dag, at der ikke kan herske nogen tvivl om, at kommu-

nerne har tilsynspligt, men samtidig ved vi jo også, at der er eksempler på, at der virkelig er et problem på det her område. Jeg tænker her f.eks. på Scientologiskolerne i det sønderjyske område. Vi har jo set, ja, jeg er lige ved at sige i årevis, men i hvert fald nu i over et år, at der virkelig har været problemer med det, at man har tilsynspligt over for de børn, der g r i skolerne i den pågældende kommune, men at man ingen sanktionsmulighed har, og det er dér, problemet er.

Det vil jeg gerne have bekræftet af ministeren, for jeg synes faktisk, det har lidt relation til denne debat, at man har en tilsynspligt, men at man ikke har nogen form for sanktionsmulighed, hvis der er noget, der er forkert på de forskellige skoler, og det gælder selvfølgelig også Tvindskolerne.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Henning Grove):

Da der under forhandlingen er stillet to forslag om udvalgshenvisning, må der foretages afstemning herom. Denne afstemning vil finde sted på mødet i morgen.

Meddelelser fra formanden

Formanden:

Der er ikke mere på dagsordenen.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, fredag den 23. maj 1997, kl. 10.00.

Angående dagsordenen skal jeg henvise til den dagsorden, der er opslået i salen.

Mødet hævet kl. 20.37